

De vanzelfsprekendheid van de vertaling (bis)

Gys-Walt van Egdom (Vrije Universiteit Brussel), Henri Bloemen (KU Leuven) & Winibert Segers (KU Leuven & Université d'Angers)

De laatste jaren is de vraag naar vertaalverantwoording – een verantwoorde vertaling – binnen de vertaalwetenschap toegenomen. Het equivalentie-ideaal is opgegeven: de vertaling wordt verondersteld te allen tijde een verschil te maken. De verantwoording stelt ons in staat om het verschil in rekening te brengen – te verdisconteren – door de aandacht te vestigen op het vertaald-zijn van de vertaling. Dankzij de paratekst krijgt de vertaling een meerwaarde in de vorm van eigen-waarde – een meerwaarde die ook de vertaler, de respondent, bevoordeelt.

Het antwoord op de vraag naar de vertaalverantwoording is in onze ogen een ontwijkend antwoord gebleken. Om die reden kiezen wij ervoor het spreken over vertaling te problematiseren, door de noodzaak van een spreken (van de vertaler, van de wetenschap) over vertaling in vraag te stellen, en onderzoeken wij of het mogelijk is de vertaling zelf aan het woord te laten. Wellicht levert de verkenning van het spreken van de vertaling, van haar vanzelfsprekendheid, een nieuw en fundamenteel begrip op – een begrip van de vraag naar de verantwoording zelf, en een flauwe notie van het gevraagde antwoord.

Biografische schets:

Drs. Gys-Walt van Egdom verdedigt in 2014 zijn proefschrift 'Naar een ethiek van de literaire vertaling'. Hij is thans verbonden aan de onderzoeksgroep Centrum voor Literatuur, Intermedialiteit en Cultuur (Vrije Universiteit Brussel) en zet zich in voor het Centrum voor Literatuur in Vertaling (in samenwerking met de UGent). Zijn publicaties handelen over ethiek, literariteit en identiteit in vertaling.

Dr. Henri Bloemen is hoofddocent vertaalwetenschap, cultuurgeschiedenis en literaire vertaling Duits-Nederlands aan de KU Leuven Campus Antwerpen. Hij is redacteur van het tijdschrift Filter. Tijdschrift over vertalen en van de vertaalwetenschappelijke reeks Approaches to Translation Studies. Hij is co-directeur van het Expertisecentrum Literair Vertalen (Utrecht-Antwerpen). Hij publiceert over vertaaltheorie, vertaalethiek en de didactiek van het vertalen.

Dr. Winibert Segers is docent vertaling Frans Nederlands (administratieve, culturele, medische teksten) en vertaalwetenschap aan de KU Leuven en aan de UCO/Université d'Angers (Frankrijk). Hij maakte een proefschrift over de onvertaalbaarheid in en van de teksten van de Franse filosoof Jacques Derrida. Vertaaldidactiek, -evaluatie en -ethiek zijn de thema's waarover hij publiceert.